

Reforma ochrony danych osobowych w UE

**Konsultacje projektu rozporządzenia ogólnego
o ochronie danych osobowych**

**Marcin Olender
Naczelnik Wydziału Unii Europejskiej i Spraw
Międzynarodowych
Departamentu Społeczeństwa Informacyjnego MAiC**

**XIV edycja Seminarium PIU
Jakość danych w systemach informacyjnych zakładów ubezpieczeń
Warszawa, 29 października 2013 r.**

Unijna reforma ochrony prywatności

- *Prace koncepcyjne nad reformą trwają od 2009 r. Komisarz ds. wymiaru sprawiedliwości i obywatelstwa – **Viviane Reding** w styczniu 2012 r. przedstawiła 2 projekty aktów prawnych reformujących ochronę danych osobowych w Unii Europejskiej:*
- ***Rozporządzenie** Parlamentu Europejskiego i Rady ws. ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych – ma zastąpić obecnie obowiązującą **Dyrektywę 95/46/WE** z 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych (odpowiada MAiC)*
- ***Dyrektywę** Parlamentu Europejskiego i Rady ws. ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych przez właściwe organy do celów zapobiegania przestępstwom, prowadzenia dochodzeń w ich sprawie, wykrywania ich i ścigania albo wykonywania kar kryminalnych oraz swobodnego przepływu tych danych – ma zastąpić decyzję ramową Rady 2008/977/WSiSW w sprawie ochrony danych osobowych przetwarzanych w ramach współpracy policyjnej i sądowej w sprawach karnych (odpowiada MSW)*

Unijna reforma ochrony prywatności

- *Projekt rozporządzenia jest aktem prawnym o charakterze kompleksowym, regulującym zasady ochrony danych osobowych zarówno w Internecie jak i poza nim.*
- ***Będzie obowiązywał wszystkie sektory, zarówno prywatny jak i publiczny.***

Cele reformy przepisów o ochronie danych osobowych

- *Dostosowanie przepisów o ochronie danych osobowych do wyzwań globalizacji i rozwoju społeczeństwa informacyjnego;*
- *Wzmocnienie prawa osób fizycznych do ochrony swoich danych osobowych m.in. poprzez zwiększenie kontroli osób fizycznych nad swoimi danymi – jako odpowiedź na nowe techniki przetwarzania;*
- *Dalsza harmonizacja przepisów o ochronie danych osobowych, przeciwdziałanie rozdrobnieniu systemów prawnych w 28 państwach członkowskich, a w konsekwencji wsparcie budowy jednolitego rynku (cel EAC);*

Proces legislacyjny

- *Zwykła procedura ustawodawcza z art. 294 (d. art. 251) TFUE;*
- *Projekt jest przedmiotem równoległych prac w Parlamencie i Radzie UE;*
- *Przyjęte przez obie instytucje teksty są różne – procedura trilogu;*
- *Przyjęcie tekstu – 2 lata vacatio legis na niezbędne dostosowanie krajowych przepisów;*

Rozporządzenie jako akt prawny

Art. 288 TFUE (Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej):

- *Rozporządzenie ma zasięg ogólny. Wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich Państwach Członkowskich.*
- *Nowy rodzaj rozporządzenia? Wiele kwestii regulowanych w przepisach krajowych.*

Prace w Parlamencie Europejskim

- *Projekt został przekazany do zaopiniowanie komisjom PE – IMCO, ITRE, JURI, które swoje raporty wstępne przekazały do wiodącej komisji wolności obywatelskich, sprawiedliwości i spraw wewnętrznych LIBE;*
- *Do projektu złożono ponad 3000 poprawek;*
- *Poseł sprawozdawca – Jan Phillip Albrecht (DE, Zieloni) – wypracowanie kompromisów;*
- *Kompromisowe poprawki przyjęte prawie en block w dn. 21.10.2013 r. przy wysokim poparciu ;*
- *Jednocześnie udzielony mandat na rozpoczęcie dialogu międzyinstytucjonalnego;*

Prace w Radzie UE

- *Projekt dyskutowany jest na forum grupy roboczej ds. wymiany informacji i ochrony danych (DAPIX) oraz na organizowanych ad hoc spotkaniach w formule Friends of Presidency;*
- *Obrady prowadzone są przez aktualną Prezydencję UE – obecnie Litewską (wcześniej DK, CY, IE);*
- *Prezydencja zbiera i ocenia uwagi oraz przygotowuje (wedle swojej oceny) nowe wersje tekstu;*
- *Zagadnienia dyskutowane na forum grupy przekazywane są do rozstrzygnięcia Radzie UE (za pośrednictwem COREPER);*

Kluczowe elementy reformy

- *Większość z rozwiązań zawartych w projekcie rozporządzenia (jak np. prawo do informacji, prawo do sprzeciwu, prawo do usunięcia danych, uzasadniony interes administratora) już teraz znajduje się w Dyrektywie 95/46/WE i w polskiej ustawie*
- *Zasadą jest minimalizowanie obciążeń biurokratycznych przedsiębiorców na rzecz wspierania ich odpowiedzialności i rozliczalności*

Kluczowe elementy reformy

- *Definicja danych osobowych i jej dostosowanie do możliwości identyfikacji jakie oferują obecnie nowe technologie;*
- *Definicja i warunki udzielania **zgody** na przetwarzanie danych osobowych;*
- *„**Eksterytorialność**” - przepisy będą obowiązywać podmioty z państw trzecich, o ile przetwarzanie danych wiąże się z oferowaniem usług lub towarów podmiotom danych w Unii bądź monitorowaniem ich zachowań;*

Kluczowe elementy reformy

- *Prawo do bycia zapomnianym*
- *Przenoszalność danych*
- *Domyślna ochrona danych (data protection by default)*
- *Uwzględnienie ochrony danych już w fazie projektowania (data protection by design)*
- *Sankcje administracyjne*
- *One-stop-shop*

Kluczowe elementy reformy

Ograniczenie profilowania

- *Profilowanie może być przydatnym narzędziem – Big Data to potencjalne zyski. Będzie dozwolone, jednak w ograniczonym zakresie i z poszanowaniem praw obywateli.*
- *Zasady* – *poinformowane, prawo do sprzeciwu, brak dyskryminacyjnego (PE – propozycja warsztatów)/poważnego skutku/skutków prawnych*

Koncepcja wypracowana przez Radę UE:

- *„podejście oparte na ryzyku” (risk-based approach) – obowiązki administratora (rozdz. IV) i prawa podmiotu (rozdz. III) uzależnione od faktycznego ryzyka wywołanego przetwarzaniem,*
- *Przykłady – zakres obowiązku informacyjnego (art. 14) czy ogólny zakres obowiązków administratora (art. 22), ale także koncepcja danych pseudonimicznych;*

Transfery do państw trzecich:

- *Podstawy – adekwatność (ogólna zasada); alternatywnie: BCR, standardowe klauzule umowne (autoryzowane), certyfikaty, kodeksy dobrych praktyk.*
- *Dodatkowo art. 44 – szczególne przypadki: zgoda, wykonywanie umowy, interes publiczny, **dochodzenie roszczeń**, ochrona żywotnych interesów podmiotu.*
- *Dyskutowane jest wprowadzenie do tekstu **art. 43a** zabraniającego przekazywania danych na polecenia organu państwa trzeciego bez podstawy prawnej lub umowy międzynarodowej;*

Rola MAiC w pracach nad reformą

- *Koordynuje prace nad projektem rozporządzenia w ramach rządu (wypracowuje i konsultuje stanowiska rządu, konsultuje propozycje konkretnych zmian w przepisach, przedstawia wypracowane stanowisko Polski na forum Rady UE, reprezentuje Rząd RP na forum Rady UE)*
- *Prowadzi dialog ze stroną społeczną (otwarte debaty, konferencje jak i warsztaty eksperckie). Projekt ten konsultowany jest już od samego początku prac nad nim. **Pierwsze konsultacje społeczne odbyły się już w lutym/marcu 2012 r.** – w momencie przyjmowania stanowiska rządu do projektu rozporządzenia.*
- *Wszelkie informacje nt. prowadzonych prac i stanowiska rządu oraz organizacji społecznych znajdują się na:*
<https://mac.gov.pl/ochronadanychosobowych/>

Konsultacje MAiC

- ***Konsultacje stanowiska*** – pisemne, otwarte od marca 2012;
- ***Debaty publiczne*** – z udziałem Ministra Boniego i zaproszonych gości: polskich europosłów (Thun, Trzaskowski, Protasiewicz), komisarz V. Reding, urzędników KE;
- ***Warsztaty*** – cykliczne spotkania grupy interesariuszy;
- ***Publikacje*** stanowisk, instrukcji, notatek online.

Konsultacje MAiC - warsztaty

- ***Skład*** – wybrana grupa przedstawicieli przedsiębiorców (PKPP Lewiatan, PIU, ZBP, BIK), izb branżowych (PIIT, KIGEiT, PZPPIiT, IAB, IGE), organizacji społecznych (Fundacja Panoptykon, EDRi, HFPCz, SABI), środowisk akademickich (CPI UKSW, PAN, UW), GIODO oraz (zależnie od przedmiotu dyskusji) wybranych instytucji publicznych (GUS, NDAP);
- *Spotkania odbywają się z reguły przed posiedzeniem DAPIX – dyskutowany jest aktualny tekst Rady. Odbyło się już 13 spotkań.*

Dziękuję za uwagę.

Proszę o pytania.